

METSÄSTYSTÄ LUOVUTETUSSA KARJALASSA

SUUR-JA PIENPETOPYYNTIÄ 1800-
LUVUN PUOLIVÄLISTÄ SOTAVUOSIIN

LÄHTEINÄ

- Karjalan eräperinne – kirja
- Karjalaisii erätarinoi kerruun muistelmat (Suomen Metsästysmuseo)
- Wanhat sanomalehdet
- Metsästysseurojen historiikkeja
- KUVAT:
- Äyräpään vesisukset: A. Liuksiala / Suomen Metsästysmuseon kuvakokoelmat
- J. Mela: Suomen luurankoiset
- Värikuvat: © Jani Salminen

TAUSTAA

- Metsästys pitkään suhteellisen vapaata, ”ikiaikaista”
- Metsästysseurat muodostuvat 1870-luvulla, pyrkimys säännellympään pyyntiin
- Metsät, asutus, viljelykset, metsästys vaikuttivat riistan esiintymiseen
- Lähes samat lajit kuin muualla Suomessa

Laatokannorppa

- Vuosituhantisen pyynnin kohde
- Haittasi kalastusta, tapporaha
- Maanittelu
- Jouhikolla houkuttelu
- Pulama eli norpan puinen houkutuskuva
- Kanta vahva, saalis 1930-luvulle saakka runsas
- Neuvostoliitto rauhoitti 1980
- Kanta nykyään 2000-3000

ÄYRÄPÄÄNJÄRVI

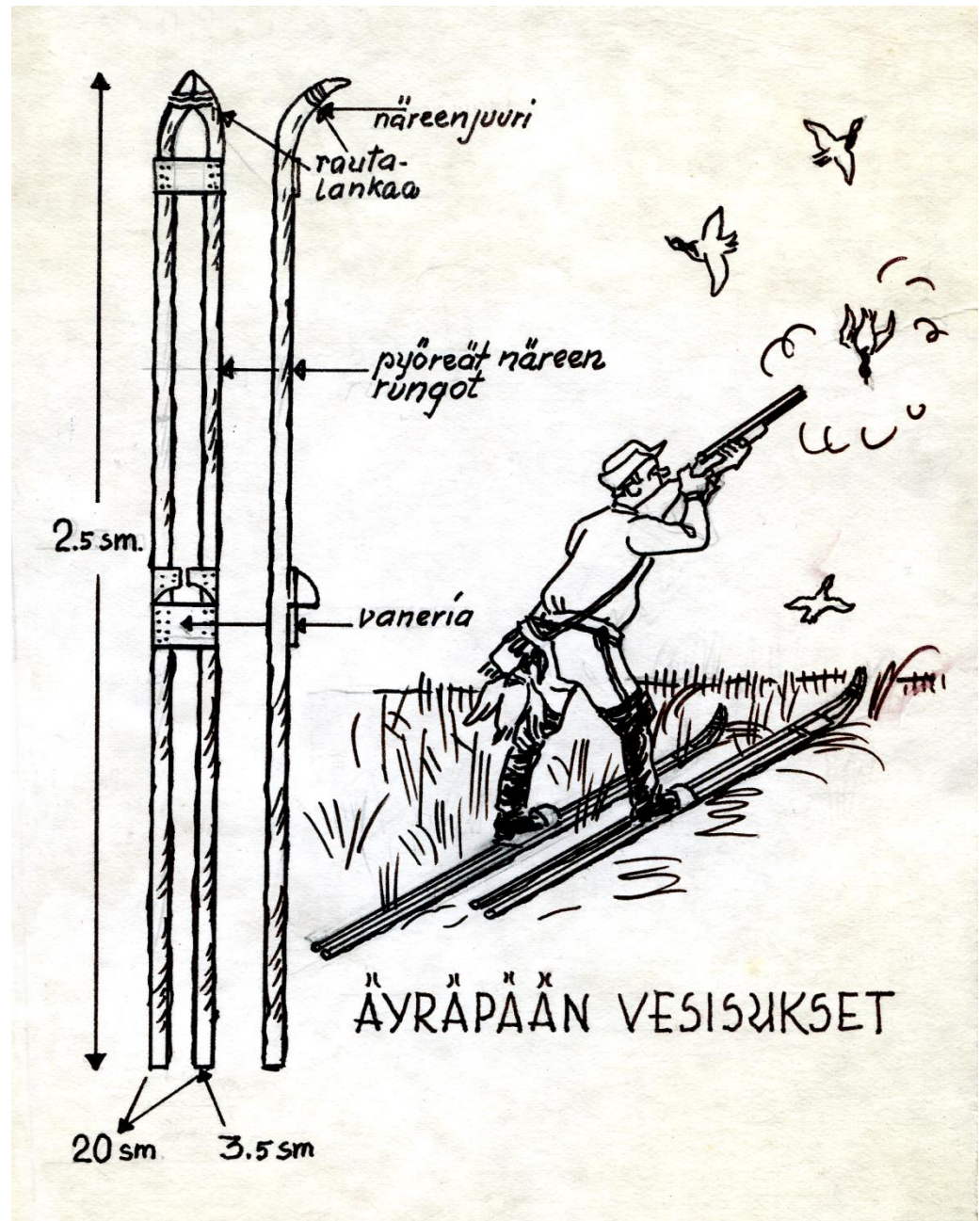
Vedenpinnan lasku
1857

Ruovikkoiset
lettorannat tarjosivat
ravintoa ja suojaa

Metsästysturismi

Ruuhet ja vesisukset

Ensimmäisiä
ympäristönsuojelu-
konflikteja



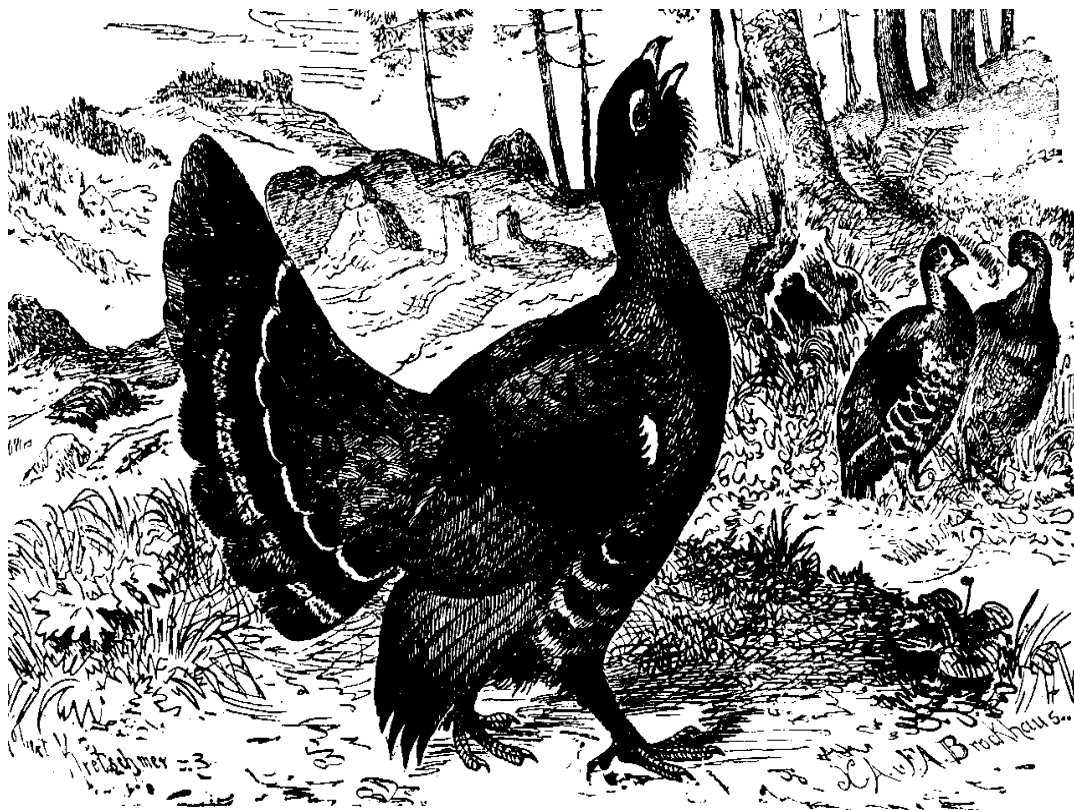
MAALINNUSTUSTA

Peltopyitä verkoilla

Teeriä kuvilla
asumusten liepeiltä

Metsoja (kuvassa)
soitimelta ja
pystykorvien haukuilta

Laiton pyynti yleistä



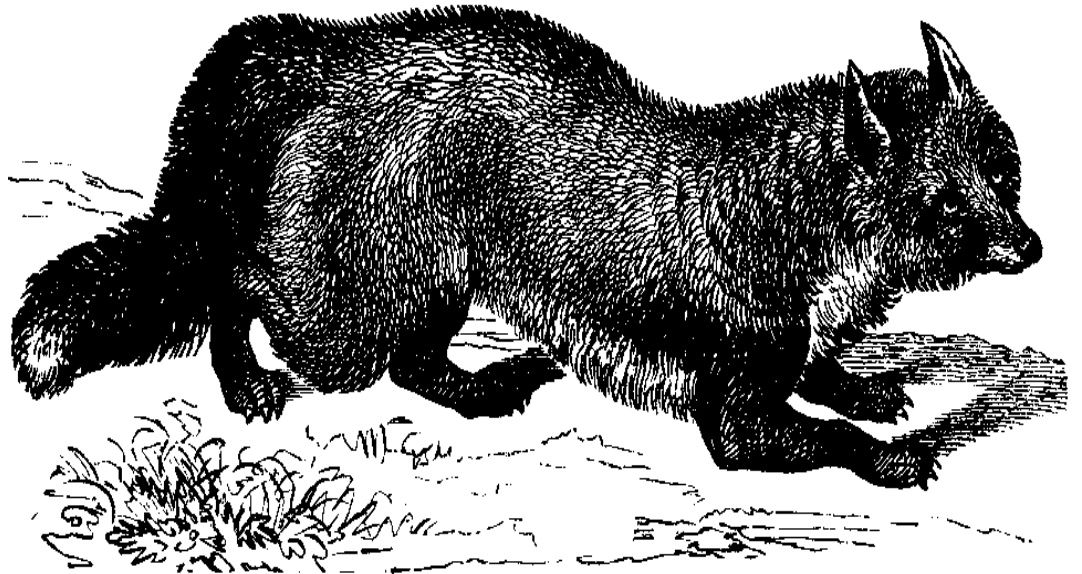
HAITTAELÄIMIÄ

Ketut verottivat
pienriistaa

Metsästys ampumalla
ja ansoilla

Myrkyttäminen
tuottoisinta

Arvokas turkki



HAITTAELÄIMIÄ

Varislinnut

Pieni palkkio

Fosforisose tehokas

Pöllöt, haukat, kotkat,
saalismäärät huimia

Haukkahäkit ja
paalusakset

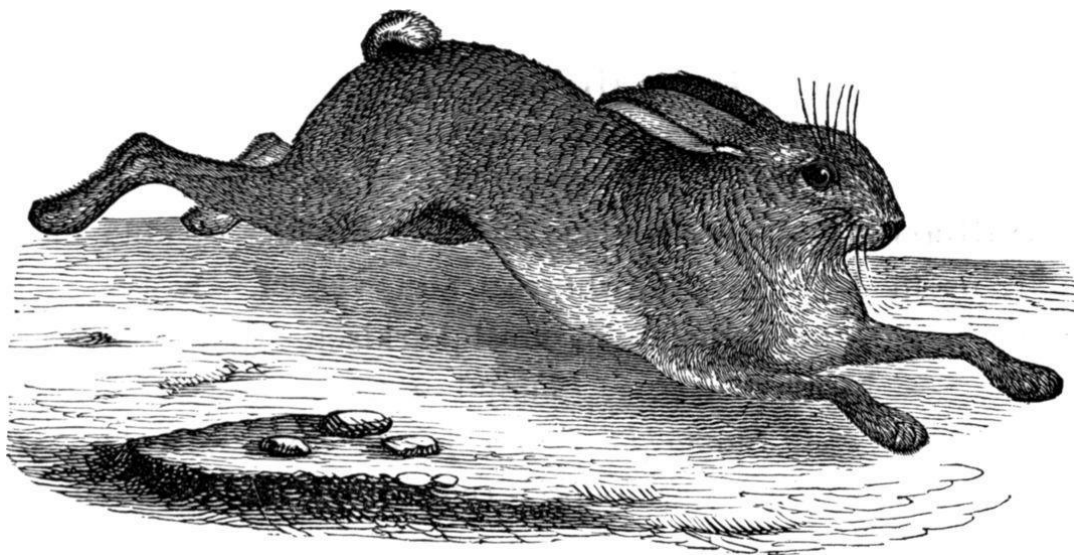


PIENRIISTAA

Lisääansioita turkiksilla

”Kun orava näkyi, sai
työt jäädä”, kanta
uhattuna,
rauhoitukset

Jäniksiä nahan ja
urheilun takia

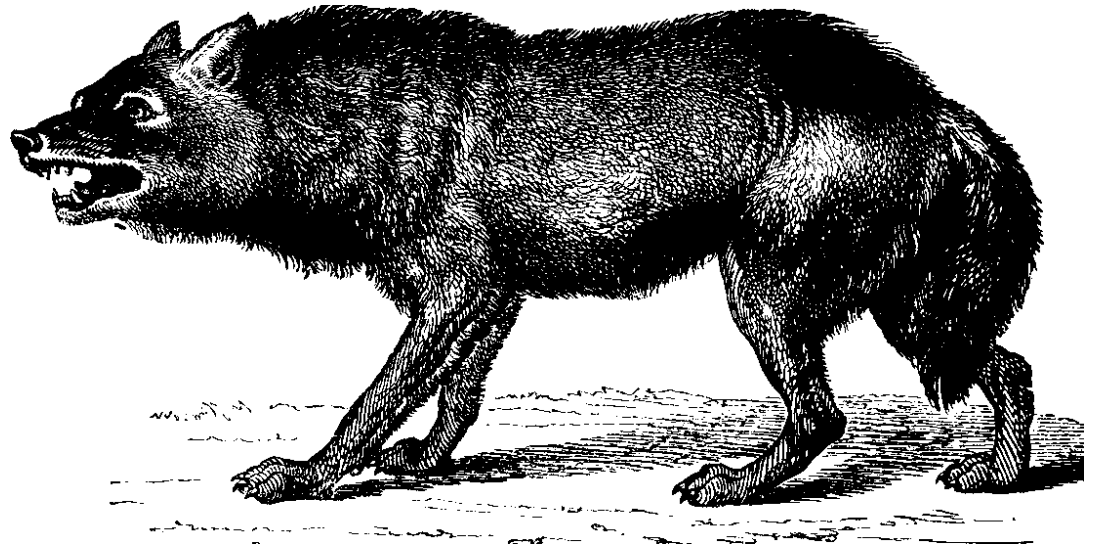


SUSI

Uhka vapaana
laiduntavalle karjalle,
koirille ja jopa lapsille

Susijahteja motivoitiin
tapporahalla

Vuonna 1879 maksettiin
tapporaha 55 sudesta,
vuonna 1900
tapporahoja ei
yhdestäkään
1900-luvun
alkuvuosikymmeninä
harvinainen



KARHU

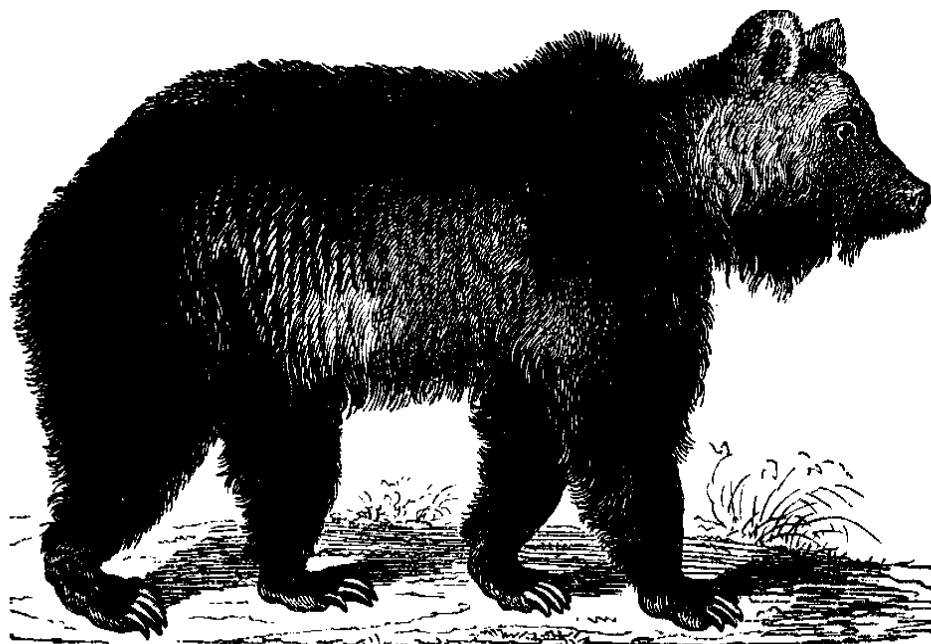
Pyhä eläin

Karhunkierrokset, joka omia tai myytyjä

Haaskapyynti, "hetas viinalle"

Kanta säilyi hyvänä,
esim. v. 1900
kaadettiin 16 otsoa,
joista palkkio

"Karhuja paljon, se on
säilyttänyt henkensä
hyvin"



ILVES

Arka

Elää vaikeakulkuisessa
maastossa, joka
hankaloitti pyyntiä

Kanta kohtalainen
Osa pyydystetyistä
tupsukorvista
Korkeasaareen



PEURA

Esihistoriasta lähtien
pyynnin kohde

Ennen 1800-lukua
yleinen lähes koko
Suomessa

1857 nähty Ilomantsin
korvessa vielä 300-
päinen lauma

Jatkosodan vuosilta
yksi kirjattu havainto



HIRVI

- Rauhoitus 1868-1898 ja 1923-1933
- Salametsästäjien saalis
- Harvinainen. Jos jonkin kannakselaisen kylän lähetyvillä nähtiin jälkiä, niin asukkaat saattoivat kokoontua niitä ihmettelemään

Lukemista:

- Kirkinen, Tuija, toim: Karjalan eräperinne. Luovutetun Karjalan metsästyksen ja kalastuksen kulttuurihistoria. Maahenki, 2020.
- Lehikoinen, Heikki: Tuo Hiisi hirviäsi. Metsästyksen kulttuurihistoria Suomessa. Teos 2007.
- Mannermaa, Kristiina ja Ukkonen, Pirkko: Jääkauden jälkeläiset. Suomen nisäkkäiden ja lintujen historia. Museovirasto, 2017.
- Tikkanen, Jouni: Lauma. 1880-luvun lastensurmat ja susiviha Suomessa. Otava, 2019.
- Ylimaunu, Juha: Itämeren hylkeenpyyntikulttuurit ja ihminen-hylje –suhde. SKS, 2000.